

ВІДГУК
офіційного опонента
кандидата юридичних наук Сикала Максима Миколайовича на
дисертацію Мамчур Лідії Олександрівни
«Адміністративно-правові засади взаємодії правоохоронних органів
України з публічними інституціями», подану на здобуття наукового
ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 –
адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дослідження. Охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави посідає особливе місце серед завдань правоохоронних органів. Саме тому як нормотворці, так і вчені приділяють чимало уваги питанням реформування правоохоронних органів. Так, в 2014 році було прийнято пакет антикорупційних законів, що визначають правові основи організації та діяльності деяких правоохоронних органів, зокрема ми отримали Закон України «Про прокуратуру», Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України». В 2015 році реформа правоохоронного сектору продовжувалась, було прийнято Закон України «Про Національну поліцію», Закон України «Про Державне бюро розслідувань». В 2017 році зареєстровано проект Закону України «Про пенітенціарну систему», а також проект Закону України «Про Службу фінансових розслідувань». Тобто, можемо констатувати, що реформа правоохоронних органів ще триває, в Україні вже почали діяти нові правоохоронні органи, а щодо деяких опрацьовуються питання про доцільність їх створення. Проте, ефективність їхньої діяльності неодмінно залежить від рівня організації взаємодії як між самими правоохоронними органами, так і між правоохоронними органами та іншими публічними інституціями. Зважаючи на те, що законодавство України в сфері організації діяльності правоохоронних органів стрімко змінюється, а також враховуючи факт утворення ряду нових правоохоронних органів, можна дійти висновку, що тема дослідження є вельми актуальною.

Оцінка обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. У дослідженні комплексно проаналізовано адміністративно-правові основи організації та здійснення взаємодії правоохоронних органів з публічними інституціями.

Детальне ознайомлення з текстом дисертації Л.О. Мамчур дає підстави стверджувати, що у роботі на підставі проведеного ґрунтовного критичного дослідження висунуто і обґрунтовано низку положень, висновків та ідей, рівень розробки яких дозволяє визначити цю працю як завершене самостійне наукове дослідження. Висновки і положення, що виносяться на захист, є особистим здобутком дисертантки та характеризуються необхідним рівнем наукової новизни.

Високий ступінь обґрунтованості результатів дослідження також зумовлено логічною побудовою структури дисертаційної роботи, яка обґрунтована предметом, метою та завданнями дослідження. Дисертація складається з анотації, змісту, вступу, трьох розділів, які об'єднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми, вказано на її зв'язок з науковими програмами, планами, темами, охарактеризовано основні методи дослідження. У першому розділі досліджено питання використання теорії взаємодії в правоохоронній сфері, проаналізовано проблеми визначення суб'єктного складу в законодавстві України, визначено поняття взаємодії правоохоронних органів з публічними інституціями. У другому розділі охарактеризовано адміністративно-правове забезпечення організації взаємодії правоохоронних органів, визначено цілі та форми взаємодії правоохоронних органів з публічними інституціями. У третьому розділі досліджено правове забезпечення використання інформаційних технологій в організації міжсуб'єктної взаємодії правоохоронних органів, проаналізовано імідж правоохоронних органів, охарактеризовано принципи та напрямки міжнародного співробітництва правоохоронних органів.

Достовірність та наукова новизна отриманих результатів дисертації забезпечуються використанням достатньої кількості загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. Так, формально-догматичний метод було використано для розробки категоріального апарату, необхідного для з'ясування основних питань; структурно-функціональний аналіз використано для дослідження суб'єктного складу учасників відносин взаємодії в правоохоронній сфері, а також структури адміністративно-правового забезпечення питань взаємодії; компаративно-правовий метод використано для порівняння законодавства з питань організації та здійснення спільної діяльності, практики його застосування в повноваженнях різних суб'єктів взаємодії, а також основ здійснення міжнародної співпраці; статистичний метод використано для характеристики сучасного стану правоохоронної сфери держави, органів, що здійснюють правоохоронну функцію; соціологічний метод застосовано при дослідженні іміджу правоохоронних органів як основи спільної діяльності з інституціями громадянського суспільства.

Достовірність наукових положень дисертації досягнуто також завдяки опрацюванню значної кількості наукових джерел, дослідженню положень Конституції України, законів, підзаконних актів. На достовірність наукових положень вказує ще й те, що робота ґрунтується на комплексному та системному аналізі міжнародних конвенцій та міжнародних договорів України.

Оцінюючи новизну одержаних результатів, слід зазначити, що вона визначається насамперед тим, що в межах єдиного цілісного дослідження було визначено теорію взаємодії в правоохоронній діяльності як систему науково обґрунтованих положень, які створюють передумови для узагальнення системи знань про правові підстави, організаційні технології, механізм організації та здійснення спільної діяльності різних правоохоронних інституцій для досягнення завдань взаємодіючих суб'єктів. У роботі також проведено системний аналіз використання інформаційно-телекомунікаційних та аналітичних технологій для організації та здійснення взаємодії правоохоронних органів, виокремлено цілі інформатизації, а також визначено потенціал

уніфікації процедур взаємодії при використанні засобів інформатизаційного супроводження.

Досить слушно автор зазначає, що правоохоронна діяльність є багатофункціональною та багатовекторною, і не може бути ефективною при застосуванні можливостей тільки окремо взятого суб'єкта правоохорони. Саме тому взаємодія є обов'язковою вимогою діяльності в цій сфері, і тільки її ефективність є показником раціонального використання сил та засобів, а також формує зв'язки, що перетворюють можливості окремих суб'єктів правоохоронної діяльності на системні, які в сукупності утворюють передумови для реалізації правоохоронної функції держави з найбільшою ефективністю та продуктивністю (с. 37 дисертації).

Заслуговує на увагу висновок про те, що закріплені у законах визначення понять різних правоохоронних органів свідчать про відсутність єдиного підходу до характеристики правового статусу правоохоронних інституцій, адже усі вони по-різному визначають належність до правоохоронної сфери. Одні констатують, що здійснюють правоохоронну діяльність, інші – визначають сферу діяльності, яка по суті передбачає необхідність застосування правоохоронних заходів (с. 45 дисертації).

Автор слушно відзначив, що розробка єдиного нормативного документу щодо забезпечення електронної комунікації правоохоронних органів є першочерговим заходом для уніфікації, стандартизації відносин щодо створення, адміністрування та удосконалення інформаційних технологій (с. 133 дисертації).

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що висновки та узагальнення, наведені у роботі, можуть бути використані: у науково-дослідній сфері – для подальших наукових розробок теорії адміністративного права, а також адміністративно-правового забезпечення взаємодії правоохоронних органів; у правотворенні – для формування системи пропозицій до законодавства щодо організації та реалізації взаємодії

правоохоронних органів з публічними інституціями в Україні; у правозастосуванні – у практичній діяльності правоохоронних в контексті формування ефективних засад їх спільної діяльності з публічними інституціями; у навчальному процесі – при викладанні навчальних дисциплін "Адміністративне право", "Судові та правоохоронні органи".

Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих працях.

Основні положення та висновки дисертації опубліковано в одинадцяти наукових публікаціях, з яких: 5 статей – у вітчизняних фахових наукових виданнях; 1 стаття – у зарубіжному науковому періодичному виданні, 5 тез – у матеріалах наукових конференцій. Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення й результати дослідження.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Надаючи загальну позитивну оцінку дисертаційному дослідженню, варто вказати на окремі недоліки та дискусійні положення, які містяться в тексті роботи.

1. На стор. 18 дисертації автором визначено, що статистичний метод використаний у підрозділі 1.1. для характеристики сучасного стану правоохоронної сфери держави, органів, що здійснюють правоохоронну функцію. Однак, використання та аналіз статистичних матеріалів щодо взаємодії правоохоронних органів з публічними інституціями в кожному підрозділі дисертації підвищило б цінність роботи.

2. На стор. 86 дисертації автор зазначає, що саме відомчі й міжвідомчі нормативні акти, що регламентують організацію взаємодії, є по суті ключовими засобами організаційно-правового забезпечення організації та здійснення спільних заходів в межах взаємодії. Проте, автором не наведено відповідних аргументів для формулювання такого твердження, натомість на стор. 88 дисертант наголошує на протилежному, а саме, що аналіз сучасної нормативно-

правової основи засвідчує відсутність уніфікованого правового акту з питань організації та здійснення взаємодії правоохоронних органів, адже фактично єдина міжвідомча інструкція «Про взаємодію правоохоронних та інших державних органів України у боротьбі із злочинністю» втратила чинність 18.02.2014 року.

3. Дисертантом здійснено розподіл принципів взаємодії правоохоронних органів з публічними інституціями на дві групи, а також зазначено перелік принципів кожної з груп (с. 92 дисертації), проте автор не розкрив зміст даних принципів.

4. В підрозділі 3.2. дисертації автором проаналізовано особливості та виокремлено ключові принципи взаємодії правоохоронних органів із громадянським суспільством в напрямку покращення іміджу правоохоронної системи держави, проте дисертантом не запропоновано власне визначення іміджу правоохоронних органів та не висвітлено його елементи.

Наведені зауваження носять характер побажань і не впливають на позитивну оцінку дослідження. Теоретичні результати й наукові положення, що містяться в даній дисертації, характеризується єдністю змісту і свідчать про особливий вклад в юридичну науку.

Теоретичні положення і наукові результати, що містяться в дисертації, слід визнати, загалом, корисними і спрямованими на вдосконалення доктрини адміністративного права України. Глибина аналізу, логічна виваженість висновків, практична спрямованість рекомендацій дозволяють констатувати належний рівень виконаної роботи.

Висновок. Вищевказане дає підстави дійти висновку, що дисертація Мамчур Лідії Олександрівни на тему «Адміністративно-правові засади взаємодії правоохоронних органів України з публічними інституціями» є самостійним завершеним науковим дослідженням, яке за своєю актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою і практичною значущістю отриманих результатів, повнотою їх викладення в опублікованих

дисертантом наукових працях, а також за оформленням відповідає вимогам, встановленим у пунктах 9, 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

доцент кафедри адміністративного, цивільного
та господарського права і процесу
Академії Державної пенітенціарної служби
кандидат юридичних наук
10 квітня 2019 р.

М. М. Сикал

Підпис Сикала М.М. засвідчую

Завідувач сектора документального забезпечення,
архівної справи та роботи зі зверненнями громадян
10 квітня 2019 р.

С. О. Прищепа